

„O crux, ave, spes unica...”
 „Kereszt, üdvözlégység, egy
 remény...”¹

A kereszténység több ága különböző időben ugyan, de megünnepli a kereszt felemelésének napját. A leggyakrabban előforduló napok: augusztus 1. és szeptember 14. Budakeszin az új evangélikus templom keresztje a két dátum közt,

2020. szeptember 2-án került a torony tetejére, méltó helyére. 1686.-ban e napon szabadult fel Buda vára a török uralom alól, kerülhetett ismét kereszt a középkori templomtornyokra. A keleti és nyugati hagyományok olvasmányából, és az Evangélikus Énekeskönyv egyik legrégebbi himnuszának verseiből válogattam az ez alkalomból készített képekhez szöveget. Az igehelyek egy részét kiemeltem, centrális voltak miatt, de szövegkörnyezetükben megmaradtak.

Még kígyóznak a kötelek...

Előkép és annak átértelmeződése vagy beteljesedése:

„De útközben elfogyott a nép türelme, és így beszélt a nép Isten és Mózes ellen: Miért hoztatok föl bennünket Egyiptomból? Azért, hogy meghaljunk a pusztában? Hiszen nincs kenyér és nincs víz, szívből utáljuk ezt a hitvány eledelt! Ezért az Úr mérges kígyókat küldött a népre, és azok megmárták a népet, úgyhogy sokan meghaltak Izráelből. Ekkor odament a nép Mózeshez, és ezt mondta: Vétkeztünk, mert az Úr ellen és ellened szóltunk. Imádkozz az Úrhoz, hogy távolítsa el rólunk a kígyókat! És imádkozott Mózes a népért. Az Úr pedig ezt mondta Mózesnek: Készíts egy mérges kígyót, és tűzd föl egy póznára! Mindenki, akit megmárt a kígyó, életben marad, ha arra föltekint. Mózes tehát készített egy rézkígyót, és föltűzte egy póznára. **Ha azután megmárt valakit a kígyó, és föltekintett a rézkígyóra, életben maradt.**” (4Móz 21,4b–9)

„Nem ment fel a mennybe senki, csak az, aki a mennyből szállt le, az Emberfia. **És ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne. Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.** Mert Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözljön a világ általa.” (Jn 3,13-17)

¹ Venantius Fortunatus 530-609 (Vexilla regis prodeunt), Sík Sándor fordítása (EÉ 189.) Liszt, Bruckner, Puccini feldolgozása is ismert. A lenti ének nálunk nem szereplő strófájának kezdete, későbbi szövegvariáns.

Miért is tettük oda?

„Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje. Mert meg van írva: „Véget vetek a bölcsök bölcsességének, és az értelmesek értelmét semmivé teszem.” Hol a bölcs? Hol az írástudó? Hol e világ vitázója? Nem tette-e bolondsággá Isten a világ bölcsességét? Mivel tehát a világ a saját bölcsessége útján nem ismerte meg Istent a maga bölcsességében, tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket. És miközben a zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük.” 1Kor 1,18-23

A cél és a keresz

A katona számára a célkereszt (és ami abban van), a figyelem középpontja, maga a feladat, az amire koncentrálni. Nekünk **a cél a kereszt**. Nem ez az acélkereszt tornyon, ez csak jelkép (egy nagyon kedves és fontos jelkép!), olyan, mint egy útjelző. Nem egy földi irányba mutat, hanem felfelé: „Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére, aki az előtte levő öröm helyett – a gyalázattal nem törődve – vállalta a keresztet, és Isten trónjának a jobbára ült.” (Zsid 12,2) Ha életünk célja, értékrendünk alapja Krisztus, akkor értjük meg és éljük át igazán Pál magával sodró **Krisztus himnuszát**. „Az az indulat legyen bennetek, amely

Krisztus Jézusban is megvolt: aki Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett, és emberként élt; **megalázta magát, és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé**, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alattiaké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.” Fil 2,5-11

A mi célunk Krisztus keresztre.

A másik himnusz a
korai középkorból:

**Királyi zászló jár elől,
Keresztfa titka tündököl,
Melyen az élet halni szállt,
S megtörte holta a halált.**

Kegyetlen lándzsa verte át
Gonosz vasával oldalát,
S mely szennyet, vétket eltörölt:
Belőle víz és vér ömölt.

**Az ősi jóslat, ím, betelt,
Mit a hű Dávid énekelt:
"Az Úr, halljátok, nemzetek,
Kereszten trónol köztetek."**

Rajtad tündöklék, drága fa,
Királyi vérnek bíbora.
Ó, választott jeles faág,
Ki szent testét karoltad át!

Világ bűnének zálogát
Te hordoztad, te boldog ág.
Az ellenség gonosz fejét
Meváltónk rajtad zúzta szét.

Kereszt, üdvözlégy, egy remény,
A szenvedés ez ünnepén².
Kérünk, kegyelmet adj nekünk,
Add vétkünkért vezekelnünk.

**Szenháromság, dicsérjenek,
Üdvösség kútja, mindenek!
Legyen győzelmünk, add meg ezt,
A diadalmas szent kereszt!**

Ámen!

Szöveg: Dr. Lackner Pál
Képek: Virágh Beáta

² Eredetileg böjti ének